

MAGYARÁG

Éles összefűzés a Népszövetségben
a kisebbségi kérdés miatt

Keller német delegátus szerint a békeszerződések súlyos csalódást okoztak. -- A zsidó kérdés sajátos faji probléma -- mondta Keller -- amit nem lehet összekapcsolni a kisebbségi kérdéssel. -- Baranyai magyar delegátus a kisebbségek jogait hangoztatta „Szent a kisebbségi jog, azonban...”

Végre ezt is megértük: a kisebbségi jogokat nemzetek hangoztatták a genfi Népszövetség előtt. De ne örüljünk, mert ugyanakkor kisebbségi delegátus is akadt, aki kettségbevonta a kisebbségi jogok egyformaságát. Német volt ez a delegátus. Jegyezzük meg jól. A nevet is. Keller. Fájó szívvel gondoljunk arra mi többi kisebbség, hogy az voltunk akadt, aki tagadásba vette a kisebbségi jogok szentségét. Ha akadt mégis igaz az, hogy a magyar delegátus a kisebbségi jogok érinthetetlenségéről beszélt.

Legyen a kisebbségi kérdés a Népszövetség
belügye

Genf, október 4.

A Népszövetség politikai bizottságának mai ülésén nagyjelentőségű és figyelemre-érdemlő vita folyt le a kisebbségi kérdésről. Keller német delegátus ugyanis azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a gyűlés keretében tárgyalja a Népszövetség a valamennyi államot érdeklő problémát, különösképpen arra való tekintettel, hogy a védelem, amit a Népszövetség a kisebbségek számára nyújt nem bizonyult elégségesnek. A német delegátus javasolta, hogy a kérdés tárgyilagos rendezésének érdekében alakítsák meg a kisebbségi problémák független szakértőinek független kollégiumát és azt iktassák be a Népszövetség munkakörébe.

Keller megállapította, hogy a békeszerződések határozatai súlyos csalódást okoztak. Az utódállamok a békediktátumok meg támasztására és a területeiken lakó kisebbségek védelmére szerződéseket kötöttek, amelyek azonban a gyakorlatban nem érvenyesültek kielégítően. Szerinte a kisebbségek gazdasági és kulturális téren olyan károkat szenvedtek, amelyek a háború előtti feszültség ellenére is, akkor ismeretlenek voltak.

Elítéli azt az állandóan megnyilvánuló törekvést, amely a kisebbségek beolvadására irányul. Németországban fokozott gondot fordítanak a kisebbségekre, nem hivatkoznak asszimilációnak, nem ismeri el a germanista törekvéseket, mert azok nincsenek. Eppen ezért a nemzetek elnemzetlenségét célzó politikájával szemben élesen állást foglal.

A zsidókérdést illetően leszögezte, hogy az sajátos faji probléma, amelyet nem lehet összekapcsolni a kisebbségi kérdéssel.

Németországban a zsidókérdés elsősorban népesedéspolitikai és társadalmi probléma. Németországban, különösen a háború után a zsidó beáramlása Kelet felől aggasztó méreteket öltött, ennek megállítását kellett a német kormánynak keresztül vinni.

„A KISEBBSÉGEK SZENT JOGAHOZ NEM SZABAD HOZZÁNYULNI”

Keller után Baranyai Zoltán magyar de-

legátus szólalt fel, aki figyelmet keltett beszédében megállapította, hogy a kisebbségi vita talán legelső sorban Magyarországot érdekli, mivel a magyar nép egyharmada az ország határain túl él. Utal Briand nyilatkozatára, amely szerint a nemzeti kisebbségek szent jogaihoz nem szabad hozzányulni. A

népszövetségi tanácsra hárul a kisebbségi ügyek tárgyalásának roppant felelőssége. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a népkisebbségek tulajdonképpen hathatós közvetítési politikát fejtenek ki és ilyen közvetített módon az általános béke alapját vetik meg. Javasolta, hogy a népszövetségi főtitkár évi jelentésében tegyen említést arról, milyen helyzetben vannak azok a kisebbségek, amelyek a Népszövetséghez petíciókat nyújtottak be. Baranyai Zoltán után Berenguer francia szenátor szólalt fel, aki élesen támadta Keller német delegátust, mert éppen Németország az, amely nem hajította végre a kisebbségek védelmére hozott intézkedéseket Felsősziléziában.

Utalt a német-zsidó Barnhelm esetre, akinek menekülnie kellett.

Utazó miniszterek hónapia
lesz az október

Szófiából jelentik: Az egyik szófiai lap közli, hogy Gömbös Gyula magyar miniszter elnök és Kánya Kálmán magyar külügyminiszter október 18-án átutaznak Szófián Törökországba való útjuk folyamán.

Egy másik lap értesülése szerint Titulescu a kisantant megbízásából november 10-én Szófiába érkezik.

Titulescu román külügyminiszter a genfi lengyel delegáció köréből szerzett értesülések szerint — október 8 és 10-ike között hivatalos látogatásra Varsóba érkezik. Beck ezredes, lengyel külügyminiszter is elhagyja Genfét és visszatér Varsóba.

Szigoruak a külföldi hitelezők
Követelik, hogy a népszövetségi szakértőket engedjék be
az országba

Bukarest, október 4.
A kormány a külföldi hitelezőknek tett ajánlata értelmében, az október elsején esedékes kölcsönszelvényekre az összeg husz százalékát átutalta a Banca de Paris részére. Ma a kormány értesítést kapott a párisi banktól, hogy az átutalt husz százalékot zárolta és külön számlán kezeli.

A pénzügyminiszter érélyes levélben tiltakozott a bank eljárása ellen.

Ujabb párisi jelentés szerint a külföldi hitelezők komünikét tettek közzé. Ebben közlik, hogy milyen feltételek mellett hajlandók elfogadni a kormány javaslatait. Mindenekelőtt azt követelik, hogy a román kormány fizesse be a hitelezők számlájára

azokat az összegeket, amelyeket az 1929-1931 évi kölcsönök után augusztus 15-én fizetnie kellett volna. A román kormány részéről a februárban kötött egyezményt és járuljon hozzá, hogy a népszövetségi szakértők a legközelebbi időn belül Romániába mehessenek és ott a pénzügyi helyzetet megvizsgálhassák. Október 31-én kössenek megállapodást, amely megadja az október elsejétől 1934 március 31-ig Románia által teljesítendő fizetéseket.

Végül decemberben kössenek végleges hatályú új egyezményt, a külföldi pénzügyi szakértők munkájának eredménye alapján az összes román kölcsönökre vonatkozóan.

Egy levele

Alarc

A nap úgy sütött, mintha agyon akart volna bennünket perzselni. Nem volt egy felhő sem az égen. Csak a hatalmas és csodaszép kék égboltozat borult ránk. Az emberek vigan, teli életkedvvel, nevetve járkáltak az utcákon. Boldog volt mindenki. Volt kenyér, volt tej, volt hús, volt munka, volt pénz, volt jólét — volt minden. A periferiákon tejgazdaságok voltak. Gyönyörűen berendezett istállóiban való svájci tehenészet gondoskodott a városi lakosság tejszükségletéről. Beljebb kenyérgyárak kéménye ontotta a füstöt. Olcsó és friss kenyér kocsi százain futott mindennap reggel, délben, este a házak ajtaihoz. A vágóhidakon állandóan folyt a vér. Lábasmarhák között „volt szörnyű ítélet”. A piacokon ember, ember háta mindenki bevásárolt. Olcsón, szinte ajándékba kapta meg a zöldségfélét, a baromfiakat, a gyümölcsöket. Élet volt, ragyogó, és nagyszerű élet, csodálatosan gyönyörű élet. Olyan, amilyen nap volt. Meleg, napsütéses, kacagó. Az emberek, asszonyok nagyrésze a korzón selyemben, bársonyban nevetgéltek és örültek a csodálatosan szép napos napnak.

És egyszerre..

A láthatár szélén apró pontok tűntek fel. És nőttek, óriássá emelkedtek ezek a pontok az égen és egyszerre csak fenn voltak a város fölött.

S aztán..

Sivító zugás sistergett a levegő égből, az emberek, az asszonyok, a gyermekek feje fölött. És egyszerre csak elcsattant az első bomba. S az első ház összeomlott. Aztán sistergett a másik bomba és rompadt a másik ház. És sűrű, ködszerű felhő gomolygott az utcákon. S felsívitett a sziréna és felordított az ember:

— Gáz... gáz... gáz...

Az emberek, asszonyok, gyermekek az oldalukhoz kaptak. Egy rántás, letépték. Két rántás, a fejükre huzzák a gázálarcot. És szaladtak kifelé a városból. Az utcákon rohán az emberek és fekvő emberek. A fekvőkön nem volt álarc. A fekvők már halottak voltak.

És hult a bomba és dőlt a házak.

A periferiákon tehenek, jószágok nyurtak el az istállóiban a kertekben. Rajtuk nem volt álarc.

És hult a bomba és pusztult az élet.

A repülőgépek pedig még keringtek. Mind lejjebb és lejjebb. Már sokhelyt egészen alacsonyan repültek. Látni lehetett a pilótákat is. Rajtuk is álarc feketélt. De egyikén másikon az álarc mögött kivigyorodott a ragyogó szem. A szem boldogan nézte a pusztulást, a rombolást, a — halált.

Aztán egy rakéta az égen. A vezérrepülőgép lőtte ki és a gépek emelkedtek, távolodtak és eltűntek. S mire a sűrű gázfelhők letelepedtek és elmosódtak, — emberek ezrei feküdtek mozdulatlanul az utcákon. A borzalom városa lett az előbb még boldog város és az élet helyét ellepte a halál.

Virágos kertekben, nagy játszótéren, kis kocs mellett, kis ásóval a kezükben, lep két úzve, hálókka a földön mereven, mozdulatlanul feküdtek a gyermekek. Az eljövendő város — meghalt. És a még előbb piros, kacagó élet — sötét néma halállá változott.

És én is éreztem, hogy nekedzik a lélek zetem, lecsukódik a szemem s az álarchoz kaptam és egy nagyot kiáltva — felébredtem.

★

A fotójben újságot olvasva elaludtam. Odanézek az újságba. Olvasom: „A leszerelési konferenciának mindent el kell követniük, hogy a gázháborút lehetetlenné tegyék.”

Olvasom másutt: „Oroszország Franciaországban hadiszereket rendelt.” Megint olvasom: „Amerika versenyt gyártja Japán-

Jobboldali diktatura Spanyolországban

Kidobják állásaikból a szocialista és kommunista tisztviselőket

Berlin, október 4.

A „Berliner Tageblatt” madridi tudósítója szerint a jobboldali Leroux kormány aktivitása odairányul, hogy letörjék a szocialdemokraták és szindikál kommunisták erejét. Egy törvényjavaslat készül, mely szerint megfosztják állásaiktól az összes köztiszt-

viselőket, ha a szocialista, vagy kommunista pártba tartoznak. Toledo, Sevilla, Badajoz városokban lemondatták a szocialista polgármestereket és a kormány saját embereit ülteti be az állásokba. A megnyíló parlamentben óriási viharok várhatók.

Kelet felé terjeszkedik a Szovjet

Perzsiába érkezett a Szovjet helyettes külügyi népbiztos

Teherán, október 4.

Diplomáciai körökben óriási szenzációt keltett, hogy Karachan a külügyi népbiztoság helyettes vezetője a perzsa fővárosba érkezett, ahol a perzsa kormány vendége. A szovjet diplomata látogatása szoros összefüggésben van Perzsa gazdasági helyzetével és beavatott helyen döntő fontosságú tárgyalásokról tudnak. Karachan látogatása Lenin és Csicserin szellemében történt, akik mindketten a kelet felé való terjeszkedést propagálták. A Szovjet észak Perzsiát rég meg nyerte a maga számára és külkereskedelmileg megkötötte Perzsa kezét. Angol körök feszülten várják Karachan működésének eredményét.

Titulescu diplomáciai sikerének csúcspontja

Közös vezérkart létesít a kisantant

Bukarest, október 4.

A „Curentul” londoni magántávirata szerint a Daily Telegraph jelenti, hogy a kisantant három államának hadsereg-egyesítő tervszövege nem zárja ki egy közös vezérkart létesítésének a lehetőségét, amely vezérkar parancsnoka a kisantant egész haderejének

legfőbb vezére lenne. Ebben az esetben a kisantant a legerősebb katonai hatalom lenne délkelet Európában, — mondja e lap — és Titulescu útja Bulgáriában, Görögországban és Törökországban kétségtelenül ezzel a nagyszabású katonai tervvel van kapcsolatban.

Új tombola 100 nyereménnyel, regényakció és képes naptár az Erdélyi Magyarság olvasóinak

Páratlan sikert tombolaakcióink ismét új fordulóhoz érnek. Mai számunkkal befejeződik mostani 13. számú tombolánk és egy napi színnel

szombaton megjelenő számunkkal megindítjuk a 14. ajándéktombolát ismét 100 ajándéknyereménnyel.

Főnyeremény ezúttal egy finom, rozsaszínű selyem paplan lesz.

Ezzel ismét újabb hatalmas áldozatkésztséget tanusítunk olvasóközönségünk iránt, amely megszerette lapunkat és örömmel fogadja a nagyszabású ajándéktomboláinkat.

Ujjonnan meginduló tombolánk az értékes és minden házban, szegény, vagy gazdag családnál nagy örömmel várt főnyeremény mellett szintén értékes közszükségleti cikkeket nyújt ajándékkul a 100 szerencsés olvasónak.

Ruházati, háztartási, piperecikkek, könyvek, írószerek lesznek a listán.

A nyeremény ajándékok számának emelése nekünk óriási áldozatokat jelent, de csak 20 lapfej összegyűjtése kell ahhoz, hogy bárki részt vegyen a tombolában és nyerhessen.

Mintem ár jelentettük, ezenkívül minden

olvasónk részére érdekes regényeket adunk. Lapfej vagy szelvény összegyűjtése és előzetes jelentkezés szüksege nélkül olvasóink 4 lejért kaphatnak 180—200 oldalas regény a lapárusítóknál.

Különösen felhívjuk még t. olvasóink figyelmét arra, hogy

minden olvasónk, aki az év végéig összegyűjti mostani és hátralevő tombolánk jegyeit, újra megkapja az Erdélyi Magyarság 1934. évi képes kalendáriumát.

Ezek olyan hatalmas, páratlanul álló kedvezmények, amelyeket sem lekicsinyelni, se utánózni nem fog tudni senki.

Veszünk:

Tört aranyat, ezüstöt, briliánsot és mindennemű régi ékszert a legmagasabb napi áron, — óra és ékszerek javítása és eladása jutányos áron.

„ORLOW” ékszerüzlet, Cluj

(Főpostával szemben)

nal hadiflottáját”. Ismét olvasom: „Battista ezredes szétlővette a tisztek főhadiszállását”

Elég — ordit bennem a fájdalom. Hát minden csak hazugság, hát az embereken valóban álarc van? Még akkor is, ha gáz nincs

Az ablakon kinéztek. Mosolygó emberek üdvözlik egymást, de ahogy elhaladnak, meg-

vetés fut végig az arcokon. Igen. Ez az ember.

Hogy is mondta Zéta, a király könyvtárosa: „Az ember, az arca mögött van. Az ember láthatatlan.”

Igaz. Láthatatlan. Mindeniken álarc van. S mögötte — a bestia.

Rendelésre szállította a fiugyerme- ket egy alsó-fernezelyi asszonynak

Nagybánya, október 4.
Példátlanul álló eset történt a Nagyba-
nya meletti Alsófernezely községben.

Egy ottani munkásasszony egy nagyba-
nyai szülésznő segítségével tévedésbe ejtette
a férjét, amennyiben kilenc hónapig terhes-
séget szimulált s aztán félrevezette férjét,
hogy fiugyermekeket hozott a világra. Az új-
szülött azonban nem az övé, hanem egy fa-
lujabeli cselédleányé volt, aki, hogy szegénye-
től megszabaduljon, készséggel vállalkozott
arra, hogy átadja gyermekét a meddő asz-
szonynak.

Iyenformán a leány is megmenekült a
szégyentől, az asszony pedig boldog volt,
hogy férjének örömet szerezhet.

Az alsófernezelyi csendőrség azonban rö-
vid nyomozás után leleplezte a családi ma-
nővert, amelynek szereplőit most őrizetbe
vette és valamennyiük ellen büntügyi eljárás
indult.

A különös és egyetülálló esetet, amely
izgalmas és humoros részletekben egyaránt
bővelkedik az alábbiakban ismertetjük:

UGLAR JÓZSEF FIUT SZERETNE

Uglár József negyven éves alsóferneze-
lyi napszámos munkás 12 évvel ezelőtt vette
nőül Ciorba Măriát. A házasság második évé-
ben az asszonynak lánygyermek született.
A szegényes viszonyok közt élő házaspárnak
minden öröme a kislányban volt. A férj, aki
Nagybányába járt be dolgozni és sokszor ne-
tekig nem tért haza, boldog volt, ha néha-
napján, amikor a munkából hazajött, maga-
hoz ölelhette kislányát. Teltek a napok, mul-
tak az évek, de Uglárnak nem született
több gyermeke. Ő nem is bánta, mert — úgy
mond — a szegény embernek elég a kenyér
pusztitóból egy is. Férje azonban nem így
gondolkozott.

— Mit értünk a lánnyal — mondta az
asszonynak. — Ha finó, még dolgozni sem
lehet küldeni. Pénzünk sincs, hogy férjhez
adjuk. Egy fiugyermek az más! A fiura
nincs gondunk. Ha 13 éves, márdolgozni is
küldhetjük és öreg napjainkra van kire
támaszkodjunk.

Multak az évek, azonban a várva-várt
fiu nem akart jelentkezni...

TANÁCSOT AD A SZÜLÉSZNŐ

A tavasszal aztán Uglárnak doiga a-
kadt Nagybanán. Itt egy ismerősének el-
panaszolta nagy baját, aki megvigasztalta,
hogy ne busuljon, hanem keresse fel Jozefina
Gheorghian nagybányai szülésznőt, aki ha-
sonló esetekben már sokaknak segítségére
volt. Legnagyobb meglepetésére az asszony
a szülésznő lakásán összehatalálkozott egy Flo-
are Craciun nevű 18 éves falujabeli lánnyal,
aki egy nagybányai kereskedonél szolgált.
és aki szintén a szülésznő tanácsát ment ki-
kérni.

Uglárné elmondta, hogy nagyon szeret-
ne egy fiugyermekeket. Floare Craciun, a fia-
tal lány pedig elpanaszolta, hogy gazaója
teherbe ejtette és azért jött, hogy a szülész-
nő megszabadítsa viszonya következményei-
től őtet.

A szülésznő "salamoni" tanácsot adott.
Uglárnét hazaküldte és azt mondta neki, te-
gyen úgy férje előtt, mintha teherbe lenne.
Majd annakidején ő ott lesz a születésnél. A
többi csak bizza rá.

A cselédlánnyal pedig megállapodott ab-
ban, hogy gyermeke "holtan" fog születni.
Ezt csak a csendőrségnek fogják így beadni.
A gyermeket, ha az fiu lesz átadják Uglár-
nénak. Így a leány is megmenekült a szégyen-
től, Uglárné boldog lesz, hogy férjét fia-
gyermekkel fogja megajándékozni.

UGLÁRÉKNÁL FIUT KERESZ- TELNEK...

Ugy is történt minden, ahogy a szülész-
nő kitervezte. Uglárné boldogan ujságolta a
férjének, hogy anyának érzi magát és ha Is-
ten úgy akarja, születendő gyermeke fiu
lesz.

Az asszony hogy férje gyanakvását el-
kerülje, ezalatt az idő alatt rongyokat és tö-
rülközőket tömött ruhája alá, hogy azt a lát-
szatot keltsse, mintha valójában teherben len-
ne. A szülésznő pedig egyre küldte az uta-
sításokat. Két héttel ezelőtt aztán az asz-
szony ágyának esett. Ugyanekkor pedig Cra-
ciun Floare is betegágyba került.

Kiderül a csalás

A faluban suttogni kezdtek az emberek.
A mende-mondák eljutottak Ilie Dumitru
csendőrőrmester füllehez is. A csendőrörmes-
ter faggatni kezdte Craciun Floaret, aki a-
zonban kijelentette, hogy gyermeke holtan
született. A valóság során azután a lány, aki
nem tudta felmutatni ujszülött hulláját,
megtört és mindent beismert.

Az alsófernezelyi csendőrség ezekután
Uglár Jánosnét, Craciun Floaret és Gheorg-
hina Jozefin szülésznőt vette őrizetbe. Ug-
lárné azzal védekezett, hogy ő csak férjének

Szeptember 13-án aztán megtörtént a
várva-várt esemény. Uglár József, aki ép-
pen munkából jött haza, gyereksírásra lett
figyelmes.

Az apa boldogan rohant a szobába, fe-
lesége mellett síró porontyot talált. Nagy-
volt öröme, mert az ujszülött fiu volt.

A betegágy körül izgatottan sűrűt-for-
gott a nagybányai szülésznő. A ravasz nő
ugyanis Craciun Floare lebetegedése után az
ujszülöttet titokban becsémpészte Uglárék-
hoz. Uglárék meg is tartották a keresztfel-
hoz. A keresztségben a fiu Ioan nevet kapott. Min-
den rendben lett volna, ha közben nem törté-
nik valami...

akart örömet szerezni. A lány pedig a szé-
gyentől akart megmenekülni.

A gyermek egyelőre Ugláréknál maradt.
A napszámos ezekután tudni sem akar róla
és hír szerint valópert akar indítani felesége
ellen...

A példátlanul álló eset szereplőit kihul-
gatásuk után szabadlábra helyezték. A csend-
őrség az ügy aktáit áttette a szatmári ügyész-
séghez, amely Uglárné, Craciun Floare vala-
mint a szülésznő ellen megindította az eljá-
rást.

A Calendarul érdekes cikke

Az aláaknázott Dobrudzsa

Irredenta és kommunista sejtekkel van tele Dobrudzsa

Bukarest, október 4.

A "Calendarul" című lap érdekes cikk-
ben számol be a dobрудzsai bolgár irredenta
mozgalmakról. A lap tudósítója szerint a ha-
tóságok nyomozása folytán Durostoi és Ca-
liacra környékén rengeteg földalatti sejtster
vezeték leplezték le. A sejtstervezetek közül
100 az irredenta VDRO, míg 120 a kommu-
nista DRO egyesület dobrogai fiókja volt.

Ugy az irredenta, mint a kommunista szer-
vezetek központja Szófia volt és onnan irányi-
tották a dolgokat.

Az is a hatóság tudomására jutott, hogy
Várnában gyűlést tartott a VDRO és foko-
zottabb aktivitást határoztak el.

A lap még felemlíti, hogy Bazargichan
egy "Edinistro" nevű kommunista napilap
működik és sürgős beavatkozást kér.

Hogy „fogyott el” Pozsony és Kassa magyarsága

A cseh lapok helyeslik a kormány sovén és erőszakos politikáját

Prága, október 4.

A magyar nyelv hivatalos használatá-
nak Pozsonyban és Kassán történt eltiltása,
cseh körökben nagy meglepetést keltett. A
cseh lapok egyhangulag követelik, hogy a
megkezdett akciót tovább kell folytatni és a
magyar nyelvet mindenütt ki kell szorítani.

Eperjesen ismeretlen tettesek kocsi-
nóccsal rázolták be a magyar feliratokat.
Hasonló tüntetésre készülnek Kassán is. Be-
nes egyik lapja, a Slovenski Verecnik a tren-
cséni tótokat támadja, akik egymás között
és a hivatalokban magyarul beszélnek. Kö-
veteli, hogy ezt az állapotot sürgősen meg-
 kell szüntetni.

Mint ismeretes, a Pozsonyra és Kassára
vonatkozó rendelkezéseket az 1930-as nép-
számlálás adatai alapján Pozsony 120 ezer
lakosából még 20 ezer sem magyar. Az 1910
évi népszámlálás ezzel szemben 78 ezer la-
kosból 32 ezer magyart mutatott ki.

Ugyanilyen a helyzet Kassán is, ahol az

1910-ben megejtett népszámlálás szerint
44 ezer lakosból 22 ezer magyar volt, míg az
1930-i cseh népszámlálás adatai szerint a
város 60 ezer lakosának 20 százalékát sem
teszi ki a magyarság.

A rendelet szerint Pozsonyban a hivata-
lokban három nyelv használható: a cseh,
a tót és a német, míg Kassán csak a cseh
és tót a hivatalos nyelv.

Szabó János Cluj

Calea Regele Ferdinand 56-58

Telefon 10-13

A legmodernebbül berendezett autójavitó
műhely. Henger és főtengely köszörülés,
fogaskerekek gyártása, autórugók, hűtők
készítése és javítása.

KÉT LEÁNY HARCA

Regény az életből
67

— De Ön mégsem helyesli, ha valaki ilyen formában végrendelezik?

— Kedves uram, hát akkor mire valók vagyunk mi, ügyvédek? Ugy áll a dolog — folytatta Mr. Whitefield — hogy abban az időben Seton kapitánynak semmije, vagy csak nagyon kevese volt, amit bárkinek hagyományozhatott. Mert abból élt, amit nagybátyjától kapott.

— És hogyan szólt végrendelete? — kérdezte Poirot.

— Mindenét, amivel halálakor rendelkezik, mennyasszonyának, Miss Magdala Buckleynek hagyta. A végrendelet végrehajtásával engem bízott meg.

— Így tehát Miss Buckley örököl?

— És ha Miss Buckley múlt hétfőn véletlenül meghalt volna?

— Miután Seton kapitány előbb meghalt így a vagyon arra szállt volna, akit Miss Buckley végrendeletében megnevezett, végrendelet hiányában pedig legközelebbi rokonára.

Poirot felemelkedett.

— Nagyon köszönöm, Mr. Whitefield a kapott felvilágosításokat.

— Semmi az egész, semmi az egész. Most már én is összeköttetésbe lépek Miss Buckleyvel, valóban azt hiszem, hogy el is ment már neki a levél. Nagyon boldog leszek ha bármilyen szolgálatára lehetek.

— A Miss fiatal hölgy — mondta Poirot akinek bizonyára szüksége lesz jogi tanácsokra.

— Attól tartok, hogy sokan lesznek a hozományvadászok — ingatta a fejét Mr. Whitefield.

— Már is mutatkoznak — vélte Poirot is — jónapot Monsieur!

— Isten áldja, Mr. Poirot. Örömmel álltam rendelkezésére. Milyen ismerősnek hangzik fülemben az Ön neve.

Mr. Whitefield nagyon jóságosan, szinte leereszkedően mondta ezt.

— Minden teljesen úgy van, ahogyan gondoltam — mondtam mikor már kint voltunk.

— Igen, ennek így kellett lenni, más-ként nem is lehetett. Most elmegyünk Cheesebe, ahol Jappal együtt ebédelünk. A megbeszélte találkán Jap felügyelő már várakozott reánk. Barátomat a legmelegebben üdvözölte.

— Évek multak el, hogy nem láttam Önt Monsieur Poirot. Azt hittem, hogy zöldségfélék termel valahol a vidéken.

— Megpróbáltam Japp, megpróbáltam. De egy gyilkosság mellett az ember meg sem tud elmenni, bárha zöldségfélék termel is!

— És itt van Hastings kapitány is — örvendett Jap. — Hogy van Uram?

— Köszönöm, igen jól — feleltem.

— Hát még mindig vannak gyilkosok? — tréfált Jap.

— Vannak — bólintott Poirot komolyan. És ráadásul olyan bonyolult zavaros esetek...

— Noh, csak ne lógassa le a szárnyait, öreg kakas — mondta Jap — még ha nem is lát tisztán. Ennyi év múltán nem várhatja azt az eredményt és sikert, amihez hozzászokott. Mindannyiunknak megmerevedik a dereka ám idővel. Most már engedjük át a teret az ifjúságnak.

— És mégis az öreg kutya az, amelyik ismeri a cseleket — dörmögte Poirot — ez a ravasz és neki van jó szímatja.

— Oh igen, csak hogy most emberekről beszélünk és nem kutyákról.

— Hát olyan sok különbség van közöttük?

(Folyt. köv.)

SPORT

A Nemzeti Bajnokság állása

Bukarest, október 4.

A. csoport:

1. B CFR 2 2 0 0 3:1 4.
2. Crisana 2 1 1 0 3:2 3.
3. Kinizsi 1 1 1 0 0 3:0 2.
4. AMTE 2 1 0 1 6:3 2.
5. Universitatea 1 0 1 0 2:2 1.
6. Brasovia. 1 0 0 1 1:2 0.
7. Tricolor 1 0 0 1 2:6 0.
8. Venus 2 0 0 2 0:4 0.

B. csoport:

1. Juventus 2 2 0 0 6:2 4.
2. Ripensia 3 2 0 1 9:3 4.
3. Gloria CFR 2 1 1 0 5:4 3.
4. Unirea Tricolor 3 1 1 1 5:5 3.
5. NAC 1 1 0 0 5:1 2.
6. Mures 1 0 0 1 2:3 0.
7. Románia 1 0 0 1 5:0 0.
8. Soimii 3 0 0 3 1:11 0.

Érdekes futball-hírek

Az írek legyőzték Skociát. Szenzácós győzelmet aratott az ir válogatott futball-csapat Belfastban. 3:0 (2:0) arányban győzt Skócia válogatottjai ellen.

Kispest áll a futballbajnokságok élén. A vasárnapi két bajnoki ligamérkőzés a Kispest 4:0 (2:0), illetve az Attila 5:1 (1:0) arányu győzelmét hozta a Szeged, illetve a

Somogy felet. A Kispest pompás győzelmével a bajnoki tabella élére került.

Olasz bajnoki futbaleredmények: Triestina—Bologna 1:1, Fiorentina—Palermo 4:1 Juventus—AS Róma 3:2, Ambrosiana—Padova 2:1, Napoli—Lazio Róma 2:1, Casale—Genova 2:1, Milano—Livorno 3:1, Torino—Alexandria 1:1, Pro Vercelli—Brescia 2:1.

Mit tesz egy jó tréner

Nagyszerű uszóeredmények Görgországban

Athén október 4.

A nagykanizsai Berke József a nyáron Görögországban trénereskedett. Munkájának máris szép eredménye van; a bajnokságok során a görög uszók komoly eredményeket értek el. A 100 m gyorsuszt Mairogiorgios

1 p. 01.8 mp-cel, a 100 m hátuszt Mallidis 1 p. 14.6 mp-cel, a 400 m gyorsuszt Provatopulos 5 p 25.7 mp-cel, az 1500 m uszt ugyanő 22 p 55.9 mp-cel nyerte. Valamennyi eredmény új görög rekord.

Nurmi nagyon vigyáz az amatőrségére

Páris, október 4.

A párisi sajtó jelezte, hogy Ladoumégue és Nurmi 1500 vagy 3000 méteren versenyeznek a napokban Párisban. A start ideje közeledett, Nurmi megkapta az utiköltséget, de

semmi hír sem érkezett róla. Finn híradás szerint Nurmi Purje diszkvalifikálása miatt nagyon ovatosan kezeli a párisi meghívást és az utiköltséget egy bankban letétbe helyezte, — ayugodtan versenyez Finnországban.

Új trénerre lesz az U.-nak Molnár György az Mtk híres volt csatára jön Kolozsvárra

Kolozsvár, október 4.

Hír szerint az Universitatea vezetőségehez több neves külföldi tréner ajánlata érkezett és a napokban döntenek is a tréner személyéről. Az egyesülethez közelállókól nyert értesülésünk szerint valószínűleg Molnár

Györgyöt, az MTK majd Hungaria volt híres csatárát szemelték ki az Universitatea edzőjének. Amennyiben a megegyezés létrejön. Molnár György már a jövő héten átveszi az egyetemiek csapatát.

Kis hírek az atlétika világából

Tisdal ismét atletizál. A losangelesi 400 m-es gátfutó világbajnok, aki versenyét 51.8 mp-es világrekorddal nyerte, egy évi pihenő után Moritzburgban Atkinson délafrikai 110 m-es gátfutó rekordját 15 mp-re javította.

Nurmi feladta. A Helsinkin keresztül futás 25 kilométeres távján Isohollo győzött 1 óra 23 p 25.3 mp-es kiváló eredménnyel, miután pár kilométerrel a cél előtt Nurmit a verseny feladására kényszerítette.

Ladumégue és Purjes újabb versenye. A párisi Pershing stadionban Ladoumégue az 1500 m síkfutásban 3 p 54.3 mp-cel győ-

zött. Purje a küzdelmet 750 méternél feladta.

Szabó Miklóst, a MAC rekorder futóját október 22-ikére meghívták Stockholmba. A svédek nagy 1500-as futójának, Ny-nek egylete a meghívó és Szabónak természetesen Ny-vel is meg kell mérkőznie.

RIKKANCSOT (ujságárust) biztos napi 60 lej jövedelemmel felveszünk az "Erdélyi Magyarország" és a "Nagyvárad Friss Ujság" árusítására. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

A Dollfuss elleni merénylet

egész Ausztriában nagy megdöbbenést keltett

Dollfuss jobban van — A merénylő a nemzeti szocialisták embere

Az a revolverlövés, amely a bécsi parlament közelében elhangzott, nemcsak Dollfussnak szólt, de annak a hatalmas világnak, amely a náci eszmék terjedése elé áll. A golyó talált, de — hál' Istennek — nem halálosan. Azonban az anti nemzeti szocialista frontnak mindenütt komolyan kell védekezni az elkövetkezendő merényletekkel szemben. A harc megindult. A tiszta és becsületes világot védőknek vigyázniuk kell, mert az ellenfél mindenre képes.

A merénylet részletei

A Dollfuss Engelbert osztrák kancellár ellen revolveres merényletet követett el egy 22 éves fiatalember. Amikor a kancellár a parlament közelében levő keresztényszocialista klub tanácskozásairól elmenőben volt, az autóba való beszállása előtt hozzálépett egy fiatalember, aki kérvényt akart átnyújtani. A papírlapot a kancellár kíséretében levő egyik detektív vette át.

Dollfuss már be akart lépni a kocsiába, amikor az ismeretlen fiatalember hirtelen egy lépést hátrált, revolvért rántott elő és közvetlen közletről kétszer elsütötte azt. Az egyik lövés a bal mellét horzsolta a kancellárnak, a másik áthatott a jobb felső karján. Ebben a pillanatban a kancellár társaságában tartózkodó Stockinger kereskedelmi miniszter a merénylőre veterte magát, a földre teperve és ártalmatlanná tette.

Dollfuss saját lábán szállott be kocsijába, amelyen a legközelebbi mentőállomásra hajtatott, itt bekötöztették sebeit és lakására tért. Állapotát az első pillanatban nem tartották súlyosnak, le a karján ejtett sebgén fájdalmas.

A merénylőt az odaanant kísérok lefogták, fegyverét elvették és a legközelebbi orvosokhoz vitték. Kihallgatása során kiderült, hogy Bertil Rudolf a neve, 22 éves nemrégiben bocsájtották el a katonaságtól. Faggatás nélkül vallotta be, hogy tettét összeübe követte el, mert az az ohaja, hogy más ember kerüljön a kormány élére. Nem tagadta, hogy régóta készül a merénylet elkövetésére, többször próbált a kancellár közelébe férkőzni, ma is a lakása közelében ólkodott, de nem sikerült vele találkoznia. Ezért jött a parlament közelébe, mert megtudta, hogy a déli órákban a ker. szoc. párt klubjában tartózkodik Dollfuss. Kijelentette, hogy nem volt gyilkossági szándéka, de arra a körülményre felkészült, hogy a merénylet Dollfussra nézve súlyosan is végződhetik.

Kijelentette, hogy egyetlen párt kötelebe se tartozik, a rendőrség azonban úgy tudja, hogy Bertil a nemzeti szocialista párt tagja. A merénylet után Fey alkancellár elnöklése alatt minisztertanács ült össze, amelyen megbeszéltek a legszükségesebb intézkedéseket. Az óriási izgalmat keltő hírpillanatok alatt terjedt el, a lapok külön kiadásokban számoltak be az aránylag szerencsésen végződött merényletről. A nemzetközi élet is példás gyorsasággal vett tudomást a legteljesebb együttérzés nyilvánul meg a kis termetű, de államférfiúi cselekedetekben b

Tüzevész Zalánban

Sepsiszentgyörgy, okt. 4.

Könnyen végzetessé válható tűz pusztított Zalán községben. Kis András szérűskertjében. A gazda csépelni akart, amikor alig négy-öt kereszt buzát csépelet ki, a csűr tüzét fogott a kiugró szikráktól és az istállóló, sertésöl és a csűr a lángok martaléka lett. Kis Andrásné súlyos égési sebeket szenvedett és sannyira megijedt a szemérsélen aszszony, hogy tartani lehet, hogy beleőrül az izgalmakba. A község lakói nagynehezen eloltották a tüzet. A kár tekintettel arra, hogy a biztosítás csak csekély összegre szolt, százszázalékos. A község lakói Illyé Gyula géptulajdonost okolják a tüzeért.

raimassá nőtt államférfiu iránt.

Dollfuss kancellár még a merénylet estéjén 8 órakor rádióbeszédet mondott, amelynek során többek közt a következőket jelentette ki:

— Súlyt helyezek arra, hogy a rádió útján magam szóljak néhány szót barátaimhoz és

Szimpatiaüntetés Dollfuss mellett

Bécsből jelentik: A Dollfuss elleni tüntetés hírére hatalmas tömeg gyűlt össze a miniszterelnökség előtt és szimpátia üntetése rendeztek Dollfuss mellett. A tömeghez Fey őrnagy alkancellár intézett beszédet, ki kijelentette, hogy nincs szükség statáriumra és bosszura, ilyen barbár eszközökkel nem dolgozhatnak, hanem vasfegyemlet vezetnek most be.

— Meg kell akadályozni azt — mondta beszédében a kancellár, hogy minden jötményt kölyök fegyverrel éljen és ha szükség lesz rá Ausztria biztosítani fogja a rendet s a fegyelmet.

Ezután Ausztria és Dollfuss üdvözléssel zárta beszédét.

Innetzer bécsi biboros érsek hálaadó istentiszteletet tartott Dollfuss megmenekülése miatt.

Berlinből jelentik: A nemzeti szocialis-

a nyilvánosságához, mert tudom, hogy ilyen események után úgy vélekednek, hogy a jelentések a tényállást kevésbé veszélyesnek állítják be. Hogy megnyugtassam a nyilvánosságot, Isten segítségével megmenekültem és testileg jól érzem magam. Nem akarom vázolni a tett lefolyását, mert azt a sajtó úgy is részletesen ismertetni fogja. Egyet kijelenthetek, — a kormány továbbra is vezeti az ország ügyeit. Ransi orvostanár, valamint a többi kezelőorvosaim azt mondták, hogy holnapután elfoglalhatom hivatalomat. Könnyebb természetű karlövésről van szó, azonkívül a melléről lepattanó golyó okozott kisebb sebet. Továbbra is teljesíthetem a kötelességemet szeretett hazám érdekében

ta hírlaptudósítók irodája hivatalos közleményt adott ki, melyben kijelentik, hogy a merénylő nem tartozik a nemzeti szocialista pártokhoz, hanem marxista párttag. A lap tudósítók szerint a nemzeti szocialisták nem élnek ilyen eszközökkel és mindig kivették tagjaik sorából az erőszakos embereket.

A „nácik“ közleményét természetesen nem veszik komolyan.

A letartóztatott merénylő Bertil, volt katonai kihallgatása alkalmával beismerte a náci érzelmeit.

Bertil, aki zsoldos katoná volt, mostoha fia Raymond Günther horogkeresztos érzelmi ironak. Bertil kijelentette, hogy véleménye szerint csak apja és elvarbarai menthetik meg Ausztriát, a saját politikai felfogásuk alapján. Azért lőtt bele Dollfussba, mert el akarta helyéről távolítani.

150 munkanélküli borzalmas tűzhalála

Newyorkból jelentik: Az egyik Los Angeles határában levő óriási sporttelepen rettenetes bozóttűz ütött ki. A telepen mintegy 150 munkanélkülit foglalkoztattak különböző munkálatokkal. A 150 ember a villám-gyorsan terjedő tűz folytán a sporttelepet övező sziklák hasadéka közé szorult. Eddig 33 széné égett holttestet húztak ki a sziklák közül, míg százánál több ember életveszélyes sebesülést szenvedett. A borzalmas tűz 3500 tüzőt csak több órai megfeszített munka után tudta eloltani, miközben számos tüzőt is súlyosan megsebesült. A fojtogatófüst rendkívül megnehezítette a mentési munkálatokat. Igen sok tüzőt elájt a bennéő áldozatok vérfagyasztó haláliskoltásaival, mely mérőföldekre hallatszott. A vizsgálat szerint a bozót egy eldobott cigaretta véggyújtotta fel.

Ujabb fordulat a ráckevei közjegyző meggyilkolása ügyében

Perujitást kért az öreg Tichy?

Az apa szerint a statárialis uton felakasztott fiu, nem volt gyilkos, csupán magára vállalta a gyilkosságot

Budapest, október 4.

A „Mai Nap“ értesülése szerint a tavaly március 2-án kivégzett Tichy Árpád, ügyében édesapja, id. Tichy Árpád, Lippán élő nyugalmazott végrehajtó, perujitási kérelmet nyújtott be. Emlékezetes, hogy február 24-én éjjel meggyilkolták Miklós Zsigmond dr. ráckevei közjegyzőt.

A kegyetlenül elkövetett gyilkosság tetését néhány nap múlva a közjegyző írnoka, Tichy Árpád személyében elfogták. Az aradi születésű és itt éveket eltöltött fiatalembert a rendőrség és a törvényszék tett beismerő vallomása után azakkor érvényben volt statárialis törvények értelmében halálra íté-

ték és az ítéletet aznap végre is hajtották. A lap értesülése szerint idősebb Tichy Árpád több fontos momentumból arra következtet, hogy fia ártatlanul halt meg a börtönben. A gyilkosságot másvalaki követte el, amit a fia magára vállalt. Erre következtet fiának abból a kijelentéséből, amit az ítélet kihirdetés után tett:

„Most semmit sem mondhatok, de nem bírom tovább...”

A pestvidéki törvényszéken nem tudnak semmit az apa perujitási kérelméről. Ezért a délelőtti lap jelentését fentartással kell fogadni.

Agyonütött a villanypozna egy nagyvárad napszámot

Halálosvégi szerencsétlenség történt tegnap délután fél 3 órakor a Szarvas soron. A közraktár háta mögött van a villamosmű faraktára, ahova tegnap délelőtt egy vagon faoszlop érkezett. A nyitott vagon kirakodását három munkás: Hoduci János, Jodán András és Váradi József látta el. Az oszlopokat vaskapocs erősítette össze és a kapcsok lebontása a legnagyobb óvatosságot igényli. Hoduc és Jodán óvatosan is dolgoztak, de Váradi nem törődve a veszéllyel, társa figyelemztetése dacára, hirtelen járt el és fejszével kiütötte a vaskapcsot.

A következő pillanatban aztán megtörtént a szerencsétlenség.

A vaskapocs a szerencsétlen ember arcába vágódott és a leomló faoszlopok pedig pillanatok alatt maguk alá temették.

A rémülettől megdermedt társai még csak szólni sem tudtak és Váradi ott, a szemük láttára, borzalmas halálordítás közben meghalt.

10—15 oszlop omlott rá. Összes bordája és hátgerince eltört.

A szerencsétlenség színhelyére nem sokára kiérkezett a rendőri bizottság és dr. Ilutia rendőrorvos konstatálta a beállott halált.

Nemsokára Váradi József felesége is megérkezett, aki jajveszekelve borult férje holttestére. Közben már hatalmas tömeg gyűlt össze és a rendőrök alig tudták tartani a tömeget.

Hogy kit terhel a felelősség a halálos szerencsétlenségért, még nem lehetett megállapítani. A villamosmű szerint Hoduc akkordba vállalta a munkát és Váradi is fogadta fel.

Váradi felesége viszont azt állítja, hogy férje már évek óta folytatja ezt a mesterseget és sohasem történt semmi baja. — Itt azonban kevés munkás volt és így történt a szerencsétlenség. A szerencsétlenül járt munkás után hét gyermek maradt a Szőlősi réten levő kis proletárlakásban.

Özv. Sonnenfeld Adolfné halála

Hiányos szenvedés után kedden délután 6 órakor 63 éves korában elhunyt özv. Sonnenfeld Adolfné. Az elhunyt uriaszony, a legnagyobb nagyvárad nyomda megalapítójának özvegye, megejtően kedves modorával, jótékonyásával, kivételes szerepet töltött be Nagyvárad uritársaságában. Halálát fia, Sonnenfeld Gusztáv és Sonnenfeld Andor és leányán Friedlander Ernőné kívül kiterjedt rokonság gyászolja, de siratják őt Nagyvárad szegényeinek ezrei, akiknek kijutott az ő szerető gondoskodásából. Temetése szerda délután 3 órakor volt.

Iskolát kap az Ossi-telep

A Vitezzé ucca elemi iskola igazgatója, Vornicu Gheorghe tegnap délelőtt felkereste dr. Sóos István alpolgármestert és eladta, hogy az iskolába 950 növendék iratkozott be ami az iskolát teljesen lehetetlen helyzet elé állította, mert nem tudja elhelyezni a tanulókat. Az igazgató kérte, hogy állítsák fel az Ossi-telepi iskolát. Dr. Sóos alpolgármester a városi főmérnök és Fogas kulturális osztályfőnök kiseretében kiment az Ossi-telepre, ahol megállapították, hogy az Oastea Domnului nevű vallásos egyesületnek van egy alkalmas helyisége az iskola ideiglenes elhelyezésére. Ezenkívül kijelölték az új iskola építésére szolgáló telket és elhatározták, hogy az iskolát sürgősen felépítik.

RADIOMUSOR

CSUTORTOK

BUDAPEST. 6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: Felolvasás. Közben: Gramofonlemez. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó és időjárásjelentés. 12.05: Az első honvédegylet zenekara. 12.30: Hírek. 13.15: Pontos időjelzés, időjárás és vízársjelentés. 13.30: Ciganyzene. 14.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyámhírek. 16: Móra László ifjúsági előadása. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: Fischmann Rudolf növénynevelő telepvezető: A takarmánytermesztés és a magyar lucerna. 17.30: Szalonzene. 18.30: Márványemvasztó. 19.30: Szalonzene. 19.30: Márványemvasztó. 19.30: Szalonzene. 19.30: Márványemvasztó.

APRÓHIRDELESEK

KERESSEK tizenötödikére gyermekszert, jóbizonyítványt minden fűzőnő. Miklós, Szilágyi Dezső ucca 25. Jelentkezés délután háromkor. 474

*MATYASZMADAR SZARNY-TOLLAT (kek-kekete) egész szárnyat nyomatlan állapotban jó áron veszünk. Ajánlatokat kerünk, ellenértéket postán küldjük. Fajbaromfi tenyésztés, Oradea, Francia-sor 12.

ZSIDÓ szakácsnő és egy minden szakkácsnő felvétetik. Dr. Révész, Kálvária ucca 3 szám. 463

CIPESZ munkásokat felvesszünk. Telek ucca 35. 471

INGYEN tanulhat perzsázi Orientben, ügyes csomózónák állandó munkát kaphatnak. Uri ucca 14. 423

KERESTETIK keresztény uriházakhoz csakis nagyon ügyes szorgalmas, becsületes főzéshez értő jobb leány iparagat tanulhat. Cim: ház mesternél, Gerliczy ucca 1 szám. 470

MINDENES főzőnő hosszabb bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Roxin, Kórház ucca 1. 471

TENYERBŐL, kártyából multat, jelent jövőt mondok 10 lejért. Üzlet jömenetelen, ház eladásán, állásba jutásán elősegítik. Kálvária-ucca 58-a második kapu. 414

KIADÓ egy szoba konyha mellékhelyiségekkel azonnal vagy november elsejéig. Temető-ucca 23. 477

Mi van a 20 millióval és a telepek rendezésével?

A városi nagytanács ma délutáni ülése bár a napirend pontjai meglehetősen szűkek mégis érdekesnek ígérkezik. Az ülésre máris több interpellációt jegyeztek be, főként a dolgozók blokkja részéről, akik ismételt interpellálni fognak a személyazonosság igazolványok kiadása miatt és kifogásolják, — mint már megírtuk — azt, hogy a kommunis tagyagnus egyének igazolványait piros tintával töltik ki. Ezenkívül még három interpellációt jegyeztek be. Az első arra vonatkozik, hogy hova fordították a 20 milliót köl-

csönt, különösképpen pedig, mi lett azzal a két millióval, amelyet a telepek rendezésére szántak, mert a telepeken eddig semmiféle munka nem indult meg.

A második interpelláció a piaci ársok panaszait teszi szóvá, akik a vasárnapos rendkívül gorbomba banásmódját kifogásolják. Végül pedig azt kéri, hogy a város engedje meg a kenyérnek vidékről való hozatalt és árusítást, mert például Biharpus-pókiban sokkal olcsóbban adják a kenyeret, mint Nagyváradon.

Mennyi adót fizet, mennyi uzat fogyaszt Nagyvárad és Biharmegye?

A Dimineata mai számában Munteanu a lap kolozsvári szerkesztője folytatja Váradról írott érdekes cikksorozatát. Az újabb cikkben az újságíró statisztikai adatokat sorol fel és mindjárt az elején megjegyzi, hogy ezek az adatok nem nevezhetők optimizmusnak.

Munteanu kintjárt a pénzügyigazgatóságnál és megállapította, hogy a kincstári könyvekben szerepel egy milliárdos összeg, amely úgy pihen, mint egy biblia a — szabadgondolkodó könyvtárban. Ez az összeg amelyet a feketeszász „mágusaira” vetettek ki, tisztán elméleti szám maradt, mert csak papíron van meg, de nem inkasszálták be. A hiba azonban nem a kincstárban keresendő, sem a törvény szövegében.

Ami az adókat illeti — írja Munteanu,

a múlt évben a földadó 18 milliót, egyenes adók 101 milliót, közvetett adók 68 milliót a földadó 28 és az utadó 14 milliót tett ki. Az 193-as pénzügyi év első öt hónapjában a földadó egymillió 871 ezer, egyenes adó 24 millió, közvetett adó 68 millió, földadó 7 és az utadó 2 millióra rugott. 1932-ben a személyi és dologi kiadások 237 milliót tettek ki, 1933 első öt hónapjában pedig 99 millió lejt.

Munteanu a termésköltségről is érdekes statisztikát közöl. Eszerint Biharmegyében az idén 80 ezer hektárt vetettek be búzával, a termés pedig 16 ezer vagonon becsülhető. Igen érdekes megállapítás hogy a termésköltség Nagyvárad 100 vagon búzát fogyaszt havonta, míg a csaknem négyszer annyi lakosságú megyében a fogyasztás jóval kisebb.

Halálos autógázolás Báródon

Tegnap a reggeli órákban halálos vegyi szerencsétlenség történt Kisbáródon. Stancu Floare, 75 éves asszony a falu határában át akart menni az országúton, amikor egy nagy sebességgel rohanó autó közeledett. Az öregasszony nem tért el eléggé gyorsan az út szélére, és így történt, hogy az autó elgázolta.

Gázolás után a lelkiismeretlen autó utasai tovább robogtak és az eset szemtanúi csak annyit tudtak megjegyezni, hogy a gázoló autó kolozsvári 501-es rendszáma.

Stancu Floare a gázolás után pár perc-

cel kiszemlédett és a járásorvos már csak a beállott halált konstatálhatta.

A rejtélyes gázolásról telefonon értesítették az ügyészséget, ahonnan dr. Berariu orvosszakértő, Neculescu ügyész Báródra utaztak, hogy megejtsék a vizsgálatot, illetve, hogy felboncolják a holttestet.

A báródi csendőrség egyben értesítette a kolozsvári prefekturát és most a nyilvánlatható állapítják meg, hogy kié az 501-es autó.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA